

IX Konferencja Naukowo-Techniczna
**OCHRONA ŚRODOWISKA
W ENERGETYCE 2014**

17-18 lutego, Hotel Angelo Katowice

BEZODPADOWA ENERGETYKA WĘGLOWA (BEW)

przyczyny - warunki - działania

Centrum Inżynierii Minerałów Antropogenicznych (CIMA)
Instytut Badań Stosowanych (IBS)
Politechniki Warszawskiej (PW)

prof. dr hab. inż. Janusz Lewandowski
dr inż. Tomasz Szczygielski

Rozwój terminologii ...

- Odpady z procesów energetycznego spalania węgla
- Popioły lotne, żużle, popioły denne, MPŻ
- Uboczny produkt spalania węgla (UPS)
- Produkty spalania węgla (PSW)
- Minerały antropogeniczne (MA)

Źródła minerałów antropogenicznych:

A. Przyczyny dla BEW w samej energetyce:

1. Energetyka węglowa z natury **jest bezodpadowa**. Nie ma odpadu w węglu i nie powstaje on w procesie spalania.
2. **Odpad to termin prawny**, a nie wskazanie czym jest substancja. Ma zastosowanie tylko wtedy, kiedy nie wykorzystujemy minerału jako ubocznego produktu w gospodarce i trafia on na składowisko.
3. To co powstaje w procesie energetycznego spalania węgla, to **minerał antropogeniczny** o cennych właściwościach wiążących. Badania w systemie REACH potwierdziło jednoznacznie, że jest to bezpieczny dla środowiska.
4. **Koszty** gospodarki UPS kończące się na składowisku, są b. wysokie: szacowane średnio na ok. **50 zł/tonę**.
5. Energetyka rozumie **szanse** jakie dają odbiory UPS przez podmioty zdolne wykorzystywać je na rynku do produkcji materiałów budowlanych.

B. Przyczyny zewnętrzne dla BEW:

IX Konferencja Naukowo-Techniczna
**POCHRONA ŚRODOWISKA
W ENERGETYCE 2014**
17-18 lutego, Hotel Angelo Katowice

1. Dyrektywa odpadowa UE i **Ustawa o Odpadach** wskazuje na konieczność unikania wytwarzania odpadów oraz **zobowiązuje wszystkich**; wytwórców oraz organy administracji wszystkich szczebli do aktywności w tym zakresie.
2. Szeroka **normalizacja** i powszechna **praktyka gospodarcza** w zakresie wytwarzania i dostarczania na rynek budowlany produktów na bazie UPS.
3. **Zdolność oszczędzania emisji** przez UPS zademonstrowana przez projekt **Tefra** w standardach Konwencji Klimatycznej ONZ.
4. Niskoemisyjna, zielona gospodarka i poszukiwania materiałów o niskim śladzie węglowym.
5. **Przemysł cementowy** jest przykładem szerokiego stosowania UPS i czerpania pożytków z ich właściwości.
6. **Potrzeba spoiw i kruszyw** w gospodarce o ilości znacznie większej niż wytwarzane UPS w energetyce.
7. Konieczność **ochrony zasobów naturalnych**.

CIMA, IBS, PW

z Ustawy o Odpadach

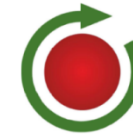
Art. 10

Uznanie przedmiotu lub substancji za produkt uboczny

Przedmiot lub substancja, powstające w wyniku procesu produkcyjnego, którego podstawowym celem nie jest ich produkcja, mogą być uznane za produkt uboczny, niebędący odpadem, jeżeli są łącznie spełnione następujące warunki:

- 1) dalsze wykorzystywanie przedmiotu lub substancji jest pewne;
- 2) przedmiot lub substancja mogą być wykorzystywane bezpośrednio bez dalszego przetwarzania, innego niż normalna praktyka przemysłowa;
- 3) dany przedmiot lub substancja są produkowane jako integralna część procesu produkcyjnego;
- 4) dana substancja lub przedmiot spełniają wszystkie istotne wymagania, w tym prawne, w zakresie produktu, ochrony środowiska oraz życia i zdrowia ludzi, dla określonego wykorzystania tych substancji lub przedmiotów i wykorzystanie takie, nie doprowadzi do ogólnych negatywnych oddziaływań na środowisko, życie lub zdrowie ludzi.

z Ustawy o Odpadach

Art. 14.

Utrata statusu odpadów

1. Określone rodzaje odpadów przestają być odpadami, jeżeli na skutek poddania ich odzyskowi, w tym recyklingowi, spełniają:
  - 1) łącznie następujące warunki:
    - a) przedmiot lub substancja są powszechnie stosowane do konkretnych celów,
    - b) istnieje rynek takich przedmiotów lub substancji lub popyt na nie,
    - c) dany przedmiot lub substancja spełniają wymagania techniczne dla zastosowania do konkretnych celów oraz wymagania określone w przepisach i w normach mających zastosowanie do produktu,
    - d) zastosowanie przedmiotu lub substancji nie prowadzi do negatywnych skutków dla życia, zdrowia ludzi lub środowiska;
  - 2) wymagania określone przez przepisy Unii Europejskiej.

z Ustawy o Odpadach

Art. 19.

1. **Organy administracji publicznej**, w zakresie swojej właściwości, podejmują działania wspierające ponowne użycie i przygotowanie do ponownego użycia odpadów, w szczególności:
  - 1) zachęcając do tworzenia i wspierając sieci ponownego wykorzystania i napraw;
  - 2) stwarzając zachęty ekonomiczne.
2. **Jednostki sektora finansów publicznych** stosują kryteria ponownego użycia lub przygotowania do ponownego użycia odpadów przy udzielaniu zamówień publicznych, o ile ponowne użycie lub przygotowanie do ponownego użycia odpadów jest możliwe.

Wytwarzanie i zagospodarowanie UPS w Europie

	EU15	EU 27*	EU*
Production	[mill.t]		
CCPs total	48,327	>105	>145
ashes	37,687	>86	>124
desulph. products	10,64	>19	>21
utilisation rate			
construction ind.	52%	**	**
constr. + reclamati	88%	**	**

* Estimate based on coal consumption

** Information on uses only partly available

Country / Region	Production (Million tons)	Utilisation (Million tons)	Utilisation Rate (%)	Prod/Use per person
Australia	13.1	6.0	45.8	0.60/0.27
Canada	6.0	2.3	33.8	0.20/0.07
China	570.0	350.0	62.0	0.40/0.25
E U (15) E U (27)	52.6 143.0	47.8 105.0	90.9 74.0	0.11/0.10 0.29/0.21
India	105.0	14.5	13.8	0.09/0.01
Japan	11.1	10.7	96.4	0.09/0.08
USA	118.0	49.7	42.1	0.37/0.16
Africa & M E	32.2	3.4	10.6	0.02/0.01
Other Asia	16.7	11.1	66.5	0.05/0.03
Russian Fed	26.6	5.0	18.8	0.19/0.04
Total	851 to 942	500 To 558	59 To 60	

Wytwarzanie ubocznych produktów spalania w energetyce zawodowej w latach 2010–2011

Rodzaj UPS	Kod odpadu	Rok	Ilość wytworzonych UPS, tys. t/rok			
			Elektrownie na węglu brunatnym	Elektrownie na węglu kamiennym	Elektrociepownie gazowe	Razem
Popiół lotny	10 01 02	2010	540	3 584	0	4 124
		2011	822	3 799	6	4 626
Żużel	10 01 01	2010	18	1 666	7	1 691
		2011	0	1 718	5	1 724
Popiół lotny z torfu i drewna niepoddanego obróbce chemicznej	10 01 03	2010	0	3	0	3
		2011	0	7	0	7
Gips	produkt	2010	1 358	916	0	2 274
		2011	1 382	993	0	2 375
Stałe odpady z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych	10 01 05	2010	231	485	0	715
		2011	286	458	0	744
Produkty z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych odprowadzane w postaci szlamu	10 01 07	2010	309	1	0	310
		2011	343	0	0	343
Popioły paleniskowe, żużle i pyły z kotłów ze współspalania inne niż wymienione w 10 01 14	10 01 15	2010	0	153	0	153
		2011	0	0	0	0
Popioły lotne ze współspalania inne niż wymienione w 10 01 16	10 01 17	2010	0	557	0	557
		2011	0	712	0	712
Piaski ze złoż fluidalnych (z wyłączeniem 10 01 82)	10 01 24	2010	0	221	0	221
		2011	0	271	0	271
Odpady z przechowywania i przygotowania paliw dla opalanych węglem elektrowni	10 01 25	2010	0	8	0	8
		2011	0	7	0	7
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	10 01 80	2010	4 153	1 834	39	6 027
		2011	5 344	2 660	33	8 037
Mikrosfery	10 01 81	2010	0	2	0	2
		2011	0	2	0	2
Mieszanki popiołów lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych (metody suche i półsuche odsiarczania spalin oraz spalanie w złożu fluidalnym)	10 01 82	2010	2 165	1 463	0	3 629
		2011	2 331	1 715	0	4 046
Razem popioły, żużle, mieszanki popiołowo-żużłowe, mieszanki popiołów z produktami odsiarczania, popioły fluidalne (10 01 01, 10 01 02, 10 01 15, 10 01 17, 10 01 24, 10 01 80, 10 01 82)		2010	6 877	9 479	46	16 402
		2011	8 497	10 876	44	19 417
Łącznie wszystkie ups bez gipsu		2010	7 416	9 978	46	17 440
		2011	9 126	11 350	44	20 521
Łącznie wszystkie ups		2010	8 774	10 894	46	19 714
		2011	10 508	12 343	44	22 896

Źródło „EMITOR 2010” Warszawa, sierpień 2011 r., „EMITOR 2011” Warszawa, wrzesień 2012 r.,

CIMA, IBS, PW

Rodzaj UPS	Kod	Rok	Ilość wykorzystanych UPS w poszczególnych kierunkach, tys. t/rok						Zagospodarow.
			Materiały budowlane	Cement	Budowa dróg	Górnictwo	Inne	Razem	Uchwycenie x100%
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	10 01 80	2010	530	111	608	28	364	1 642	27
		2011	296	182	1 577	28	368	2 451	30
Mikrosfery	10 01 81	2010	1	0	0	0	2	2	101
		2011	1	0	0	0	2	2	100
Mieszaniny popiołów lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych (metody suche i półsuche odsiarczania spalin oraz spalanie w złożu fluidalnym)	10 01 82	2010	25	18	211	768	451	1 474	41
		2011	4	33	374	879	444	1 735	43
Razem popioły, żużle, mieszanki popiołowo-żużłowe, mieszanki popiołów z produktami odsiarczania, popioły fluidalne (10 01 01, 10 01 02, 10 01 15, 10 01 17, 10 01 24, 10 01 80, 10 01 82)		2010	2 402	1 088	1 714	1 767	1 777	8 748	53
		2011	2 508	1 480	2 940	1 922	1 937	10 787	56
Łącznie wszystkie UPS bez gipsu		2010	2 605	1 107	1 716	1 789	2 345	9 561	55
		2011	2 743	1 604	2 950	1 947	2 516	11 760	57
Łącznie wszystkie UPS		2010	4 306	1 221	1 716	1 789	2 404	11 437	58
		2011	4 520	1 724	2 950	1 947	2 578	13 719	60

Źródło „EMITOR 2010” Warszawa sierpień 2011r., „EMITOR 2011” Warszawa wrzesień 2012r.,

W dniu 1 czerwca 2007, weszła w życie regulacja **REACH**:

Rejestracja, Autoryzacja, Ewaluacja i Restrykcja Chemikaliów

Z jej mocy wszystkie substancje chemiczne wytworzone lub importowane do UE muszą być zarejestrowane w Europejskiej Agencji ds. Chemikaliów (ECHA). Rejestracja ta wymaga przedstawienia informacji o właściwościach substancji i potencjalnym ryzyku z nią związanym: fizykochemicznych, toksykologicznych i ekotoksykologicznych

Fizykochemiczne

Temperatura topnienia/wrzenia
Gęstość względna
Rozpuszczalność w wodzie
Prężność par
Współczynnik podziału n-oktanol/woda
Temperatura zapłonu
Palność
Właściwości wybuchowe
Temperatura samozapłonu
Napięcie powierzchniowe
Właściwości utleniające
Granulometria

Stabilność w rozpuszczalnikach organicznych
Tożsamość odpowiednich produktów rozkładu
Stała dysocjacji
Lepkość

Toksykologiczne

Toksyczność ostra (doustna)
Drażniące działanie na skórę (*in vitro*)
Działanie drażniące na oczy (*in vitro*)
Działanie uczulające na skórę
Mutagenność: badanie Ames

Działanie drażniące na skórę (*in vivo*)
Działanie drażniące na oczy (*in vivo*)
Badanie cytoogenetyczne *in vitro* na komórkach ssaków lub badanie mikrojądrowe *in vitro*
Mutagenność: Badanie mutacji genowych w komórkach ssaków *in vitro*
Toksyczność ostra: badanie przy narażeniu przez skórę /drogi oddechowe
Toksyczność dawki powtórzonej (28 dni)
Szkodliwe działanie na rozrodczość/rozwój (badanie przesiewowe)
Toksykokinetyka

Badanie toksyczności podprzewlekłej (90 dni)
Szkodliwe działanie na rozrodczość: badanie toksyczności rozwojowej na jednym gatunku (OECD 414)
Badanie szkodliwego działania na rozrodczość na dwóch pokoleniach jednego gatunku gryzonia

Badanie rakotwórczości

Ekotoksykologiczne

Toksyczność ostra (Daphnia)
Toksyczność na glony
Biodegradacja

Ryby, badanie toksyczności krótkoterminowej
Badanie hamowania oddychania
Degradacja abiotyczna
Badanie adsorpcji/desorpcji

Badanie reprodukcyjne Daphnie
Toksyczność długoterminowa ryby
Biodegradacja w wodzie
Biodegradacja w glebie
Biodegradacja i w osadzie
Identyfikacja produktów degradacji
Biokoncentracja w rybach
Dżdżownice, badanie toksyczności krótkoterminowej
Efekty dla mikroorganizmów żyjących w ziemi
Krótkoterminowa toksyczność dla roślin

Prognoza środowiskowa
Toksyczność długoterminowa dla bezkręgowców lądowych
Toksyczność długoterminowa dla organizmów osadu
Toksyczność długoterminowa dla ptaków

Profil Identyfikacyjny Substancji – Popiół Klasyczny

Składnik	Min.	Max.
CaO	0,1	45
SiO ₂	20	76
K ₂ O	0,01	8
SO ₃	0,01	15
P ₂ O ₅	0,01	10
MgO	0,01	15
Fe ₂ O ₃	0,01	27
Al ₂ O ₃	5	40
Na ₂ O	0,01	8
TiO ₂	0,01	8
Straty prażenia (LOI)	0,1	20

CaO _w	0,1	9
------------------	-----	---

Profil Identyfikacyjny Substancji – Produkt SDA

Składnik	Min.	Max.
CaSO ₄ · nH ₂ O	0	70
CaSO ₃ · ½H ₂ O	0	70
CaCO ₃	1	35
Ca(OH) ₂	1	50
CaCl ₂ · 2H ₂ O	0	20

Profil Identyfikacyjny Substancji – Popiół Fluidalny

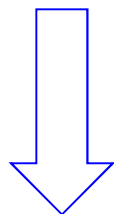
Składnik	Min.	Max.
CaO (całkowite)	0,5	36
SO ₃	1	20
CaCO ₃	0	8
SiO ₂	10	76
Al ₂ O ₃	3	38
Fe ₂ O ₃	0,2	27
TiO ₂	0,2	8
MgO	0	8
Na ₂ O	0,01	4
K ₂ O	0,2	8
P ₂ O ₅	0,1	10,5

Klasyfikacja zgodnie z GHS

Dla wszystkich zagrożeń
wymienionych po prawej
stwierdza się

NIE stwierdzono zagrożenia

- Zagrożenia fizyczne
- Zagrożenia zdrowia
- Mutagenność komórek zarodków
- Karcynogenność
- Toksyczność dla konkretnego organu - pojedyncza
- Toksyczność dla konkretnego organu – powtarzana dawka
- Zagrożenia środowiskowe

Raport Bezpieczeństwa Chemicznego (CSR):

Popioły ze spalania węgla w energetyce nie jest klasyfikowany zgodnie z dyrektywą 67/584/EEC. Nie stwierdzono konieczności wprowadzenia środków zapobiegania ryzyku przy ich stosowaniu.

Rejestracja UPS w REACH

Została poprzedzona kompleksowymi badaniami fizyko-chemicznymi, toksykologicznymi i ekotoksykologicznymi.

Wyniki badań niezbędnych do oceny zgodnej z CLP są zamieszczone na stronach Europejskiej Agencji Chemikaliów:

- dla popiołów konwencjonalnych:

http://apps.echa.europa.eu/registered/data/dossiers/DISS-a000ebe7-e6d4-0933-e044-00144f67d031/DISS-a000ebe7-e6d4-0933-e044-00144f67d031_DISS-a000ebe7-e6d4-0933-e044-00144f67d031.html,

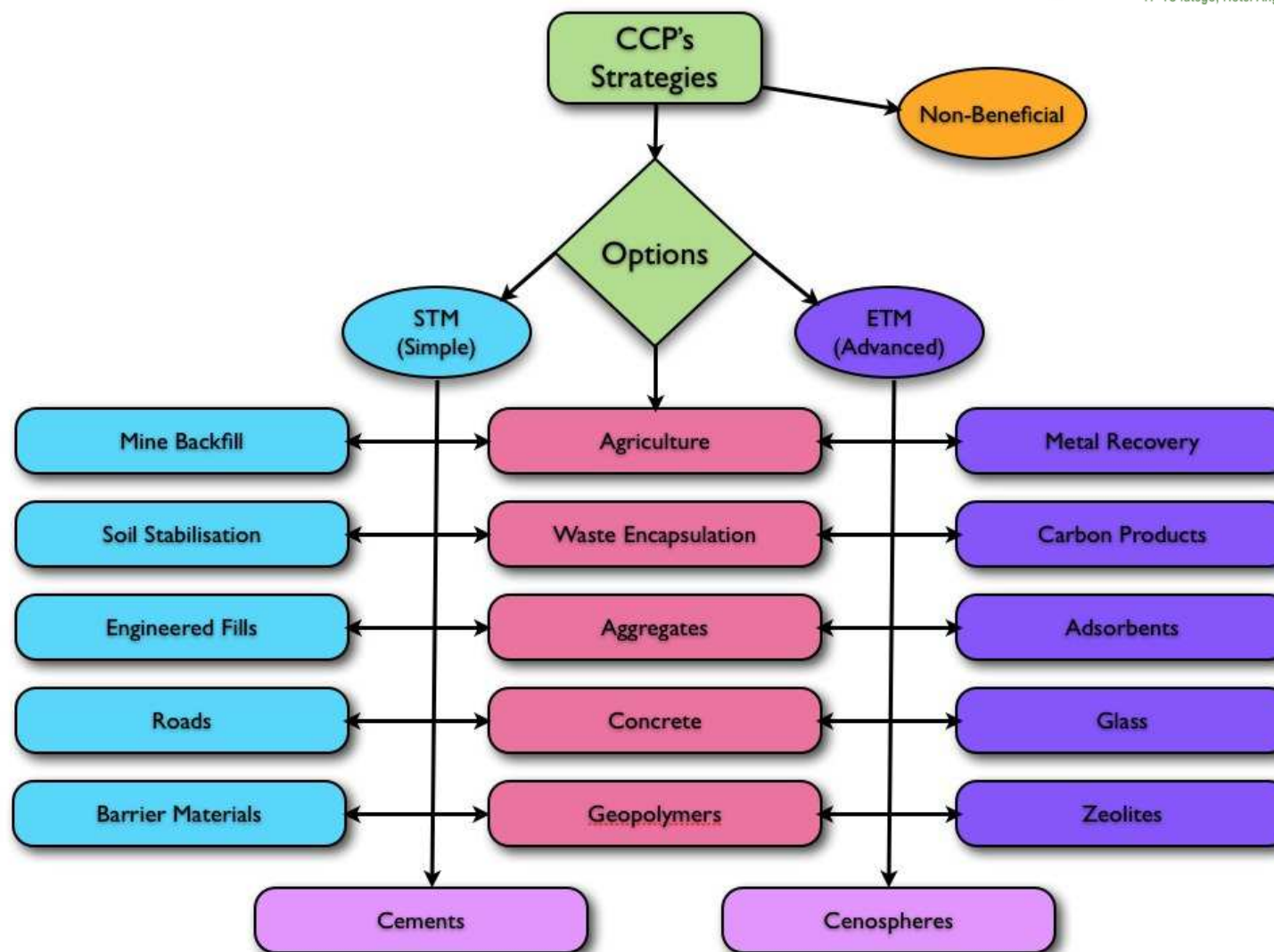
- dla popiołów fluidalnych:

http://apps.echa.europa.eu/registered/data/dossiers/DISS-97d85c15-4762-3e07-e044-00144f67d031/AGGR-df99f46d-7452-466f-9374-fe0174cc1457_DISS-97d85c15-4762-3e07-e044-00144f67d031.html#L-3434e08b-9c02-4950-a428-4d3fd8671f75

- dla produktów odsiarczania spalin:

http://apps.echa.europa.eu/registered/data/dossiers/DISS-97da3cad-74f0-29d9-e044-00144f67d031/AGGR-7b21978e-bedf-4896-8ba1-eacaf911572b_DISS-97da3cad-74f0-29d9-e044-00144f67d031.html#L-7e325b74-d9a7-467d-b11c-936eeaa0ae45

Normy krajowe:

PN-S-96012:1997	Drogi samochodowe. Podbudowa i ulepszone podłoże z gruntu stabilizowanego cementem.
PN-S-96013:1997	Drogi samochodowe. Podbudowa z chudego betonu
PN-S-06103:1997	Drogi samochodowe. Podbudowa z betonu popiołowego.
PN-S-96035:1997	Drogi samochodowe. Popioły lotne. Wymagania i badania.
PN-S-02205:1998	Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania.
PN-S-02201:1998	Drogi samochodowe. Nawierzchnie drogowe. Podział, nazwy, określenia.
PN-S-96011:1998	Drogi samochodowe. Stabilizacja gruntów wapnem do celów drogowych.
PN-88/B-04481:1988	Grunty budowlane. Badania próbek.

Normy europejskie:

PN-EN 14227-1: 2007	Mieszanki związane spoiwem hydraulicznym. Wymagania. Część 1: Mieszanki stabilizowane cementem.
PN-EN 14227-2: 2007	Mieszanki związane spoiwem hydraulicznym. Specyfikacje. Część 2: Mieszanki żuźlowe.
PN-EN 14227-3: 2007	Mieszanki związane spoiwem hydraulicznym. Wymagania. Część 3: Mieszanki związane popiołami lotnymi.
PN-EN 14227-4: 2005	Mieszanki związane spoiwem hydraulicznym. Specyfikacja. Część 4: Popioły lotne do mieszanek.
PN-EN 14227-5: 2007	Mieszanki związane spoiwem hydraulicznym. Wymagania. Część 5: Mieszanki związane spoiwem drogowym.

Przykład praktyki gospodarczej:

PRODUKT	ZAKRES STOSOWANIA
MIESZANKA BETONOWA TEFRA BP	<ul style="list-style-type: none"> • Podbudowy pomocnicze • Podbudowy zasadnicze • Ulepszone podłoże
PIASEK ŻUŻLOWY ORAZ MIESZANKI POPIOŁOWO-ŻUŻLOWE TEFRA	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa nasypów • Niwelacja terenów • Wymiana gruntów • Materiał podkładowy i ochronny dla mediów prowadzonych w gruncie • Materiał odziarniający złe uziarnienie kruszywa • Podsypka pod kostkę brukową
HYDRAULICZNE SPOIWA DROGOWE TEFRA	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie podłoża nawierzchni • Poprawienie nośności gruntów • Wykonanie stabilizowanej podbudowy • Ulepszanie właściwości gruntów i kruszyw

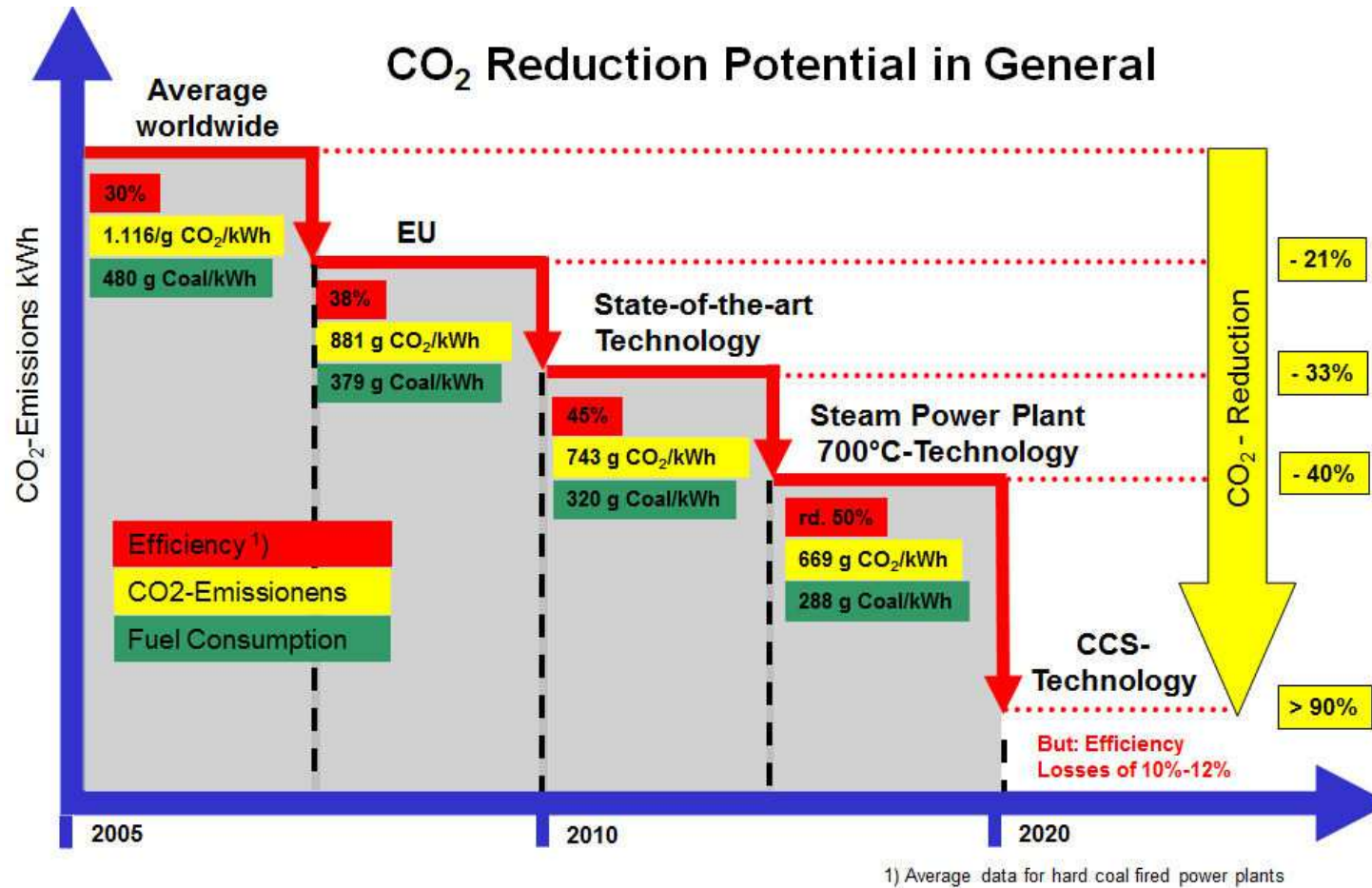

IX Konferencja Naukowo-Techniczna
OCHRONA ŚRODOWISKA
W ENERGETYCE 2014
17-18 lutego, Hotel Angelo Katowice

CIMA, IBS, PW

Clean Coal Technology – Impact of Energy Plans

Power Plant efficiency and CO₂ reduction potential
of the European Power Industry

CIMA, IBS, PW

Source: VGB

Ryzyka dla UPS związane z aktualizacją listy odpadów Dyrektywy Odpadowej UE

Graniczne stężenia CaO i Ca(OH)₂ według „Technical Proposal”

Lp.	Rodzaj związku	Kategoria zagrożenia	Kod zagrożenia dla zdrowia	Rodzaj oddziaływania	Graniczne stężenie
1.	CaO	2	H315	drażniąco / żrące na skórę	10%
2.	CaO	1	H318	poważne uszkodzenie oczu	1%
3.	CaO	3	H335	może powodować podrażnienie dróg oddechowych	20%
4.	Ca(OH) ₂	1	H318	poważne uszkodzenie oczu	1%
5.	Ca(OH) ₂	2	H315	działanie drażniąco / żrące na skórę	10%

Znaczna część ubocznych produktów spalania (zwanymi dalej UPS) może się znaleźć w grupie odpadów niebezpiecznych z powodu np. podwyższonej zawartości CaO i Ca(OH)₂, a w konsekwencji **istnieje realne zagrożenie** przekwalifikowania UPS z odpadów innych niż niebezpieczne na niebezpieczne.

Źródło: Raport Energopomiar na zlecenie Polskiej Unii UPS, 2012

Analiza wykazała, że **w przypadku przekwalifikowania UPS na odpady niebezpieczne** należy się liczyć z istotnym spadkiem ilości UPS wykorzystywanych w gospodarce.

Szacowane zmniejszenie wykorzystania wyniesie:

- w produkcji materiałów budowlanych o 50%,
- w produkcji cementu o 50%,
- w drogownictwie o 50%,
- w górnictwie o 60%,
- w innych kierunkach, w tym w rolnictwie, o 70%.

Łączny koszt gospodarowania UPS przy uwzględnieniu danych kosztowych od wytwórców UPS, w przypadku ich przekwalifikowania na niebezpieczne, wyniósłby ok. **12,0 mld zł rocznie** czyli w porównaniu do aktualnego kosztu gospodarowania UPS wzrósłby **ok. 30-krotnie**.

C. Warunki konieczne, aby energetyka węglowa mogła być bezodpadowa

1. **Energetyka** uzna, że wytwarza nie tylko energię elektryczną i gorącą wodę ale także minerały antropogeniczne jako surowce lub gotowe produkty – popiół lotny do betonu, spoiwa czy kruszywa i wskutek tego:
  - a) dokona zmian w strategii i zakresie swojej działalności,
  - b) zauważy minerał antropogeniczny i możliwość jego uzdatniania na etapie przygotowania paliwa, procesów spalania, usuwania z kotła, wychwytywania w filtrach, magazynowania i logistyki surowca,
  - c) zaangażuje się we współpracę z rządem w celu tworzenia i wdrażania dobrego prawa: Pierwszeństwa dla Wtórnych;
2. **Rząd** i jego resorty, szczególnie MG i MŚ, a także instytucje zależne jak GDDKiA czy JBR, rozumieją że skoro przyjęto politykę energetyczną, w której węgiel jest i będzie dominującym paliwem, to należy tworzyć warunki spolegliwe dla zagospodarowania minerałów z energetyki.
3. **Nauka i badacze** zintegrują wysiłki w celu dopracowania technologii uzdatniania UPS i ich wdrażania.

D. Działania w kierunku BEW:

1. Uznanie, że takie podejście jest właściwe, ponieważ:
  - a) obniży koszty gospodarki UPS w energetyce,
  - b) mniejsza ilości składowanych UPS,
  - c) ochroni część zasobów naturalnych,
  - d) zwiększy podaż niskoemisyjnych materiałów do budownictwa,
  - e) wskutek powyższego obniży koszty naszej gospodarki.

cd. Działania w kierunku BEW:

IX Konferencja Naukowo-Techniczna
**OCHRONA ŚRODOWISKA
W ENERGETYCE 2014**
17-18 lutego, Hotel Angelo Katowice

2. Integracja badań w zakresie technologii uzdatniania UPS w energetyce na etapie:
  - a) przygotowania i podawania paliwa,
  - b) spalania paliwa w kotłach energetycznych,
  - c) usuwania UPS z komory spalania,
  - d) magazynowania i logistyki UPS.
3. Integracja działań w zakresie normalizacji i upowszechniania dobrych praktyk technologicznych w tym zakresie.
4. Przygotowanie programu wdrażania programu Pierwszeństwa dla Wtórnych.
5. Skoordynowane współdziałanie energetyki i agend rządowych we wdrażaniu programu.

CIMA, IBS, PW

**Centrum Inżynierii
Minerałów Antropogenicznych
Instytutu Badań Stosowanych
Politechniki Warszawskiej**
powstało, aby być **Centrum
Kompetencji i Integracji**
w zakresie gospodarki
minerałami
antropogenicznymi.

**A. ZAKRES
DZIAŁANIA:**

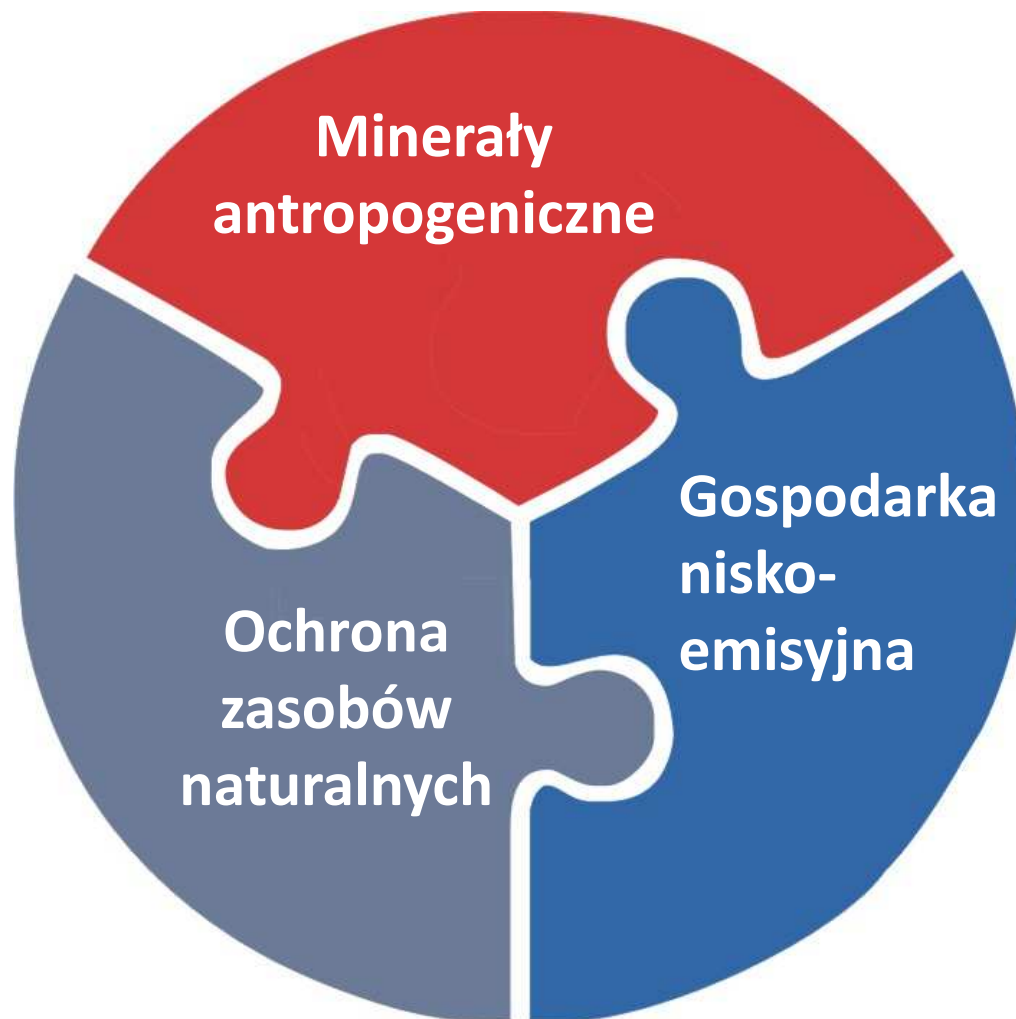

B. OBSZARY INTEGRACJI:

IX Konferencja Naukowo-Techniczna
**OCHRONA ŚRODOWISKA
W ENERGETYCE 2014**
17-18 lutego, Hotel Angelo Katowice

CIMA, IBS, PW

IX Konferencja Naukowo-Techniczna
**OCHRONA ŚRODOWISKA
W ENERGETYCE 2014**
17-18 lutego, Hotel Angelo Katowice

**Dziękuję za uwagę
i zapraszam do współpracy
w zamianie
Szarego na Zielone**

J. Lewandowski & T. Szczypiński

CIMA, IBS, PW